

OHJE MAKSUTTA JAETTAVISTA HOITOTARVIKKEISTA JA VÄLINEISTÄ HYVINVOINTIALUEELLA 2025

9.1.2025

Sisällys

1. Hoitotarvikejakelun perusteet ja valtakunnalliset ohjeet.....	1
2. Hoitotarvikejakelun tavoitteet	2
3. Hoitotarvikejakelun periaatteet.....	2
4. Asiakasrekisteri.....	3
5. Puolesta asiointi hoitotarvikejakelussa	3
6. Hoitotarvikkeiden tilaaminen ja nouto	3
7. Diabeetikon hoitotarvikkeet	3
8. Avannetarvikkeet (suoli- ja virtsa-avanne).....	5
9. Virtsakatetrit ja muut urologiset hoitotarvikkeet.....	5
10.Suolentoiminnan tarvikkeet	6
11.Inkontinenssisuojat	6
12.Haavanhoitotarvikkeet.....	7
13.Trakeostomiatarvikkeet.....	7
14.Ravitsemukseen liittyvät tarvikkeet.....	7
15.Dialyysitarvikkeet	8
16.Happihoidon tarvikkeet.....	8
17.Muut tarvikkeet	8
18.Hoitotarvikejakelusta ei pääsääntöisesti myönnetä seuraavia tarvikkeita.....	9
19. Hoitotarvikejakelun yhteystiedot.....	9

1. Hoitotarvikejakelun perusteet ja valtakunnalliset ohjeet

Säädökset

Terveydenhuoltolaki (1326/2010) 24 §, 25 § (muutos säädöksen 8.7.2022/581),
58 § (kumottu L:lla 8.7.2022/581)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

1.1.2023 voimaan astuva terveydenhuoltolaki (1326/2010) edellyttää
hyvinvointialueen järjestävän alueensa asukkaiden sairaanhoitopalvelut.

24 § Sairaanhoito

Sairaanhoitopalveluihin sisältyvät hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen
sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet.

25 § Kotisairaanhoito

Kotisairaanhoidossa käytettävät hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen
sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/734

§ 5 Maksuttomat terveyspalvelut: 1) terveydenhuoltolain (1326/2010) 13–17 §:n,
19 §:n 1 kohdan sekä 24, 27 ja 29 §:n perusteella järjestetyt
perusterveydenhuollon palvelut sekä hoitoon kuuluvat aineet ja pitkäaikaisen
sairauden hoitoon tarkoitetut hoitotarvikkeet.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920734>

STM:n Kuntainfo 4 / 2013 (25.6.2013) (Kuntaliiton yleiskirje (11/80/2013))

sekä STM:n Kuntainfo 3.9.2014 Toimenpide-ehdotuksia terveyskeskusten
hoitotarvikejakeluun

Ohjeistus on tehty Suomen Kuntaliiton ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyönä. Ohje
korostaa asiakkaan kotona asumisen ja omahoidon tukemista.

Päätöksen hoitotarvikejakelusta tekee terveydenhuollon ammattihenkilö. Maksuttomien
hoitotarvikkeiden ja -välineiden ohjeistuksen pohjana on käytetty mm määrien osalta
voimassa olevia pitkäaikaissairauksien Käypä Hoito -suosituksia.

Hoitotarvikkeen yksilöllinen jakelusuunnitelma sekä luovutustiedot kirjataan julkisessa
terveydenhuollossa potilastietojärjestelmään. Kuntaliiton yleiskirje korostaa
hoitotarvikkeiden yksilöllisesti määriteltyä tarvetta ja terveydenhuollon ammattihenkilön
suorittamaa sairaanhoidollista ohjausta, arviointia ja seurantaa sekä yksilöllistä neuvontaa
jakelun yhteydessä. Hoitotarvikejakelu on osa asiakkaan kokonaishoitoa.
Hoitotarvikkeet luovutetaan maksutta, eikä niistä tule periä mitään omavastuuosuuksia,
toimitusmaksuja eikä muitakaan maksuja.

Lisätietoja ja -perusteluja hoitotarvikkeiden jakelun ohjeistuksiin on luettavissa alla
olevista läheistä. www.finlex.fi www.stm.fi www.kuntaliitto.fi

2. Hoitotarvikejakelun tavoitteet

- Edistää asiakkaan omahoidon edellytyksiä ja asiakkaan sitoutumista hoitoon
- Parantaa asiakkaan toiminta- ja työkykyä sekä elämänlaatua
- Edistää ja tukea asiakkaan kotona selviytymistä
- Ennaltaehkäistä asiakkaan laitoshoidon ja näin vähentää hoidon kokonaiskustannuksia

3. Hoitotarvikejakelun periaatteet

- Hoitotarvikkeiden jakeluohje on yhtenäinen Kymenlaakson hyvinvointialueella
- Maksuttomia hoitotarvikkeita annetaan kotona asuvalle henkilölle. Kotona asumiseen rinnastetaan Kymenlaakson hyvinvointialueen sekä julkisen että yksityisen palveluntuottajan asumispalveluyksikössä asuminen
- Hoitotarvikkeita luovutetaan vain sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen tekemän hoitotarvikelähetteen perusteella. Lähetteessä tulee olla diagnoosi, joka oikeuttaa saamaan hoitotarvikkeet
- Hoitotarvikkeita jaetaan vain asiakkaan henkilökohtaiseen tarpeeseen, ei palvelutalon yleiseen käyttöön
- Hoitotarvikejakelusta jaettavat tarvikkeet ovat hankintapäätösten mukaan valittuja sopimustuotteita
- Kerralla luovutetaan pääsääntöisesti noin kolmen kuukauden tarvikkeet, haavanhoitotuotteita maksimissaan kuukauden tarve
- Lääkkeet ja niihin rinnastettavissa olevat valmisteet sekä ennaltaehkäisevät tuotteet eivät kuulu jakelun piiriin
- Hyvinvointialueen ulkopuolisten asukkaiden kohdalla tarvikkeiden saamisen edellytyksenä on kotikunnassa tehty hoitosuunnitelma sekä maksusitoumus tai terveystaseman vaihto, jolloin laskutetaan kotikuntaa. Muutoin ulkopaikkakuntalaisen hoitotarvikkeet asiakas tai hänen asioitaan hoitava hankkii asiakkaan kotikunnasta.
- Asiakkaan vakuutuksen korvaamat tarvikkeet saa hoitotarvikejakelun kautta, jolloin hyvinvointialue laskuttaa vakuutusyhtiötä. Asiasta oltava ensin yhteydessä vakuutusyhtiöön ja lupa tarvikkeiden hakuun tulee vakuutusyhtiöstä.
- Hoitotarvikkeiden jakoa ja kulutusta seurataan yksilökohtaisesti ja tarvittaessa asiakas ohjataan ottamaan yhteyttä terveydenhuollon ammattihenkilöön

4. Asiakasrekisteri

- Hoitotarvikejakelusta vastaavan terveydenhuollon ammattihenkilön tehtäviin kuuluu asiakaskohtaisten hoitotarvikkeiden kulutuksen seuranta sekä kirjaaminen. Hoitotarvikelähdetteet kirjataan hyvinvointialueen potilastietojärjestelmään. Kaikki luovutetut hoitotarvikkeet, -välineet ja määrät kirjataan hyvinvointialueen käytössä olevaan Effector-tietojärjestelmään.
- Kotiin toimitettujen hoitotarvikkeiden osalta rekisteriä ylläpitää tavarantoimittaja

5. Puolesta asiointi hoitotarvikejakelussa

- Jos omainen tai läheinen noutaa hoitotarvikkeita tai -välineitä asiakkaan puolesta, tarvitaan lupa puolesta asiointiin. Tällöin on täytettävä Puolesta asiointi -valtakirja, joka tallennetaan asiakkaan potilastietojärjestelmään. Valtakirja voi olla toistaiseksi voimassa oleva tai määräaikainen ja se voidaan rajata palvelukohtaisesti.

6. Hoitotarvikkeiden tilaaminen ja nouto

- Asiakas voi hakea tarvitsemansa tuotteet mistä tahansa hyvinvointialueen hoitotarvikejakelupisteestä, mutta suositellaan käyttämään lähintä toimipaikkaa
- Tilauksen voi tehdä joko puhelimitse tai OmaKymenlaakso -sovelluksen kautta
- Tavallisimpia tarvikkeita ei tarvitse tilata etukäteen. Kun tulet hoitotarvikejakelun asiakkaaksi, saat tarkemmat ohjeet tuotteiden tilaamiseen liittyen.
- Muun muassa inkontinenssisuojista, katetreista ja avanteenhoitotarvikkeista voidaan tehdä kotijakelusopimus, jolloin tarvikkeet voidaan tilata suoraan valmistajalta kolmen kuukauden välein

7. Diabeetikon hoitotarvikkeet

Diabeteshoitotarvikkeita annetaan asiakkaille, joilla on diagnosoitu diabetes ja lääkitys sekä asiakkaille, joille lääkärin määräyksestä tarvitaan verensokerin seuranta esim. kortisonihoidon ajaksi. Prediabeetikot eli henkilöt, joilla on kohonnut verensokeri, mutta ei vielä diagnosoitua diabetesta, saavat tarvittaessa opastusta mittaustarvikkeiden omaehtoiseen hankintaan. Mittaustarvikkeita on saatavana mm apteekeista ja diabeteskauppa.fi -sivustolta. Diabeteksen ennaltaehkäisyyn kannalta ensisijaisen tärkeitä ovat elintapamuutokset kuten oikeanlainen ravinto, liikunnan lisääminen ja painonhallinta.

- Diabeteksen seuranta- ja hoitotarvikkeet annetaan tabletti- ja insuliinihoitoiselle asiakkaalle yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaan
- Diabeteshoitaja antaa asiakkaalle ensimmäisen verensokerimittarin. Hankintasopimuksen vaihtuessa uuden mittarin saa hoitotarvikejakelusta. Verensokerimittarin vaihtoparistot ovat itse hankittavia.
- Verensokeriliuskoja annetaan hoitotarvikelähetteeseen määritellyn kulutusmäärän mukaan.
- Insuliinineulat, lansetit, pistolaitteet, ruiskut, ketoaineliuskat ja insuliinikynät (1 kpl/pistettava insuliinilaatu) hoitotarvikelähetteen mukaisesti
- Normaaliikäytössä rikkoutuneen insuliinikynän tilalle annetaan uusi. Jos kynässä on valmistusvika, huomioidaan takuu-aika. Jos insuliinikynä katoaa tai rikkoutuu huolimattomuuden takia, asiakas ohjataan hankkimaan uusi kynä valmistajalta.
- Sensoroivan verensokerin seurantajärjestelmän tarve arvioidaan erikoissairaanhoidossa tai perusterveydenhuollon diabetesvastuulääkärin vastaanotolla sovittujen kriteereiden mukaisesti. Ensimmäisen sensorin saa hoidosta vastaavasta yksiköstä. Libre-sensoreita annetaan 7 kpl/3 kk kohti.

Libre-sensorin irrotessa ilman syytä ennakkoisesti, asiakas veloitetaan ottamaan yhteyttä Abbotin asiakaspalveluun joko puhelimitse tai sähköpostilla saadakseen uuden sensorin. Muussa tapauksessa asiakas joutuu mittaamaan verensokerin perinteisin keinoin, kunnes saa seuraavan kerran sensoreita. Jos sensori irtoaa asiakkaan oman toiminnan seurauksena, sitä Abbotin asiakaspalvelu ei korvaa. Abbotin asiakaspalvelun yhteystiedot löytyvät Libre-sensorin pakkauksesta.

- Insuliinipumpun tarve arvioidaan yksilöllisesti erikoissairaanhoidossa. Erikoissairaanhoidossa tehdään tilaussopimus ja asiakas tilaa tuotteet itse suoraan toimittajalta.
- Poikkeuksena diabetestarvikkeita annetaan joillekin erityisryhmille yksilöllisen tarpeen mukaan, joilla on lääketieteellisin perustein todettu tarve verensokerin seurantaan:
 - Raskaana olevat
 - Lihavuusleikatut
 - Kortisonilääkitystä saavat
 - Munuais- ja haimansiirron saaneet
- Erilaiset kiinnitysteipit ja ihonsuojasuikheet eivät kuulu hoitotarvikejakelun kautta saataviin tarvikkeisiin

8. Avannetarvikkeet (suoli- ja virtsa-avanne)

Hoitotarvikkeet annetaan asiakkaalle lähetteen perusteella yksilöllisen tarpeen mukaisesti kolmen kuukauden tarve kerrallaan. Tarvikkeet ovat avannehoitajan tai asiaan perehtyneen hoitajan suosittamia tuotteita. Tarvikkeista voidaan tehdä asiakkaalle kotiinkuljetussopimus. Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet asiakas hankkii itse, esim. pesuaineet, pyyhkeet, suojakäsineet ja perusvoiteet.

- Avannelaatat
- Suljetut ja tyhjennettävät avannepussit
- Hoitorenkaat, avannepastat ja -pulverit
- Avannevyöt, -korokit
- Kiinnitysteipit, ihonsuojasuihkeet/-pyyhkeet, liimanirroitus-suihkeet/-pyyhkeet hoitotarvikelähetteen mukaisesti

9. Virtsakatetrit ja muut urologiset hoitotarvikkeet

Virtsakatetreja jaetaan maksutta asiakkaille, jotka katetroivat itse tai joiden katetroinnin suorittaa omainen tai avustaja. Katetreja annetaan kolmen kuukauden tarve kerrallaan. Katetreista voidaan tehdä asiakkaalle kotiinkuljetussopimus. Mahdollinen kotiinkuljetus koskee sopimustoimittajien tuotteita ja tilannetta, kun katetrointitarve on pysyvä tai pitkäaikainen. Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet asiakas hankkii itse, esim. pesuaineet ja suojakäsineet.

- Kertakäyttöiset katetrit
- Tyhjennettävät virtsapussit, reisipussit
- Reisipussien kiinnitysnauhat ja reisilahkeet - eivät ole kertakäyttöisiä, vaan ne kestävät useita pesukertoja
- Muovinen virtsapussin teline sänkyyn tarpeen mukaan
- Urinaalit
- Kestokatetrit ja katetrin vaihtamisessa tarvittavat välineet -puudutusgeeli on apteekkituote eikä se tule hoitotarvikejakelun kautta
- Cystofixin vaihtosetti ja vaihtamisessa tarvittavat välineet - cystofixin juurenhoitotarvikkeet ovat itse kustannettavia
- Terveysasemilla tehtävissä kestopatentin tai cystofixin vaihdoissa tarvittavat tuotteet saadaan terveysasemilta

10. Suolentoiminnan tarvikkeet

Hoitotarvikejakelusta jaetaan hoitotarvikelähetteen mukaisesti suolen toimintaan liittyvät sopimustuotteet. Suolihuuhtelulaitteista voidaan tehdä asiakkaalle kotiinkuljetussopimus. Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet asiakas hankkii itse.

- Anaalitamponit
- Suolihuuhtelujärjestelmät

11. Inkontinenssisuojat

Inkontinenssisuojia jaetaan diagnosoidusta sairaudesta aiheutuvaan päivittäiseen ja jatkuvaan kasteluun. Pelkästään korkea ikä ei riitä perusteeksi. Tilapäisiin ja lyhytaikaisiin tarpeisiin, esim. toimenpiteen jälkeen, ei inkontinenssisuojia jaeta. Inkontinenssisuojista suositellaan tehtäväksi kotijakelu sopimustoimittajalle, jolloin suojia toimitetaan kotiin kolmen kuukauden tarve kerrallaan. Omavastuu-aika on kolme kuukautta, jona aikana asiakas hankkii suojat omakustanteisesti.

Inkontinenssisuojien luovuttamisen edellytyksenä on aina uusien asiakkaiden kohdalla terveysaseman/hoitavan tahon ammattihenkilön tai hoitotarvikejakelun inkontinenssihoitajan toteama tarve kirjattuna potilastietojärjestelmään ja/tai hoitotarvikelähetete. Kun inkontinenssisuojien tarve muuttuu, muutoksen voi tehdä myös hoitotarvikejakelun terveydenhuollon ammattilainen. Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet asiakas hankkii itse.

Inkontinenssissa erotetaan kolme vaikeusastetta. Anamnestisten tietojen ja kliinisten tutkimustietojen pohjalta vaikeusasteet kaksi ja kolme täyttävät inkontinenssisuojien jakeluehdot. Aste 1 lievän virtsankarkailun suojat eivät kuulu hoitotarvikejakelun kautta saataviksi.

- Aste 1 Lievä, virtsa karkaa ponnistettaessa ja sitä tulee kerrallaan pieni määrä.
- Aste 2 Keskivaikea, virtsa karkaa usein, määrä n 1,5 dl virtsaa kerrallaan.
- Aste 3 Vaikea, virtsaa karkaa runsaasti myös levossa, täysin kasteleva.

Inkontinenssisuojia myönnetään yli 3-vuotiaille 6 suojaa /vrk. Aikuisille myönnetään 4 suojaa/vrk, joista 3 voi olla housumallisia suojia. Pieniä inkontinenssisuojia (ns. tippasuojia) myönnetään max 3 kpl/vrk. Tarvittaessa hygieniahousuja myönnetään 20 kpl/vuosi (monikäyttöisiä, kestävät useita pesukertoja).

12.Haavanhoitotarvikkeet

Haavanhoitotarvikkeet annetaan hoitajan tai lääkärin arvioinnin perusteella. Myönnetyt haavanhoitotuotteet ovat niitä, jotka sisältyvät hyvinvointialueen hankintasopimukseen.

Haavanhoitotarvikkeita annetaan ainoastaan pitkäaikaiseen, yli 3 kk kestäväan tarpeeseen. Diabeetikoille haavanhoitotarvikkeita voidaan antaa heti tarpeen ilmennyttyä, jos arvioidaan kyseessä olevan pitkäaikainen hoito. Lyhyempään tarpeeseen tuotteita voidaan antaa poikkeustapauksissa perustellusta syystä (esim. tartuntatautilain 3§:n mukainen infektioiden torjunta).

Asiakas hankkii ja kustantaa tarvikkeet itse, jos kyseessä on leikkauksen tai vamman aiheuttama haava, palovamma tai vastaava, jonka odotetaan paranevan kolmessa kuukaudessa.

Hoitotarvikejakelusta annettavat haavanhoitotarvikkeet:

- Suojaliinat
- Vanutikut
- Varsinaiset haavanhoitotuotteet (hankintasopimukseen kuuluvat)
- Sidostarvikkeet

13.Trakeostomiatarvikkeet

Trakeostomiatarvikkeita jaetaan erikoissairaanhoidon lähetteen mukaisesti. Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet asiakas hankkii itse.

14.Ravitsemukseen liittyvät tarvikkeet

Ravitsemuksen toteuttamiseen kuuluvat tarvikkeet jaetaan hoitotarvikejakelusta silloin, kun asiakas ei pysty syömään suun kautta riittävästi. Ravintovalmisteet eivät kuulu jakelun piiriin. Tarvikkeet annetaan asiakkaan käytössä olevan ravinnonsiirtojärjestelmän mukaan. Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet asiakas hankkii itse.

15. Dialyysitarvikkeet

Peritoneaaldialyysihoidon tarvikkeet toimitetaan asiakkaille suoraan kotiin sopimusapteekkien kautta.

Hemodialyysihoidon apteekkituotteet saa sairaala-apteekista ja laitteeseen liittyvät tarvikkeet laitevalmistajalta. Muut hoitoon liittyvät tarvikkeet asiakas saa hoitotarvikejakelusta.

Erikoistilanteissa tarvittavat tuotteet hoitotarvikejakelusta hoitotarvikelähetteen perusteella.

16. Happihoidon tarvikkeet

Pysyvä happihoito aloitetaan keuhkotautien erikoislääkärin määräyksestä erikoissairaanhoidossa, josta lainataan happirikastin. Mikäli asiakas tarvitsee happea liikkeessaan, hän ostaa/vuokraa happipullon/säiliön (AGA tai Woikoski). Hapen ostamiseen tai vuokraamiseen tarvitaan resepti. Asiakas ostaa itse lääkehapen ja saa siitä Kelalta peruslääkekorvauksen.

Happiviikset, -letkut ja -maskit asiakas saa hoitotarvikejakelusta.

Uniapnean hoitoon tarvittavat maskit ym. tarvikkeet asiakas saa keuhkopoliklinikalta.

17. Muut tarvikkeet

Asiakkaan tarve arvioidaan aina yksilöllisesti terveydenhuollon ammattilaisen toimesta ja tarvikkeiden myöntämiseen tarvitaan hoitotarvikelähete.

- Imukatetrit, imupussit ja imuletkut
- Kipupumpputarvikkeet
- Pitkäaikaissairauksien lääkehoitoon sekä painonhallintapotilaiden lääkitykseen tarvittavat ruiskut ja neulat
- Immunoglobuliinihoitoon tarvittavat ruiskut, neulat, siipineulat ja riskijäteastiat
- Keskoslasten ruokintaan ja lääkitykseen tarvittavat ruiskut ja neulat
- Suojakäsineet dialyysiasiakkaille

18. Hoitotarvikejakelusta ei pääsääntöisesti myönnetä seuraavia tarvikkeita

- Kaarimaljat
- Ruokalaput
- Pesulaput ja -voiteet
- Vuoteensuojat, suojamuovit, poikkilakanat
- Ihonhoitovoiteet ja ihonpuhdistuspyyhkeet
- Avannepussin hajunpoistajat, liukastusaineet, deodorantit
- Rektaaliputket, peräruiskeet
- Suojakotelot erilaisille mittareille
- Kertakäyttökäsineet, puuvillakäsineet
- Esiliinat, kumisaappaat
- Kasvomaskit, käsien ja ihon desinfiointiaineet
- Virtsapullot, muoviset alusastiat

19. Hoitotarvikejakelun yhteystiedot

Haminan hoitotarvikejakelu, Reutsinkatu 1, 46900 Hamina
Puhelinaika ma-pe klo 9-12
040 716 9842
Avoinna keskiviikkoisin klo 13:30-16:00

Kotkan hoitotarvikejakelu, Jumalniementie 7, 46800 Kotka
Puhelinaika ma-pe klo 9-12
040 716 9842
Avoinna ma-to klo 9:00-15:00, pe klo 9:00-14:00

Kouvolan hoitotarvikejakelu, Savonkatu 23, 45100 Kouvola
Lisätiedot: Porukkatalon takana oleva siipirakennus
Puhelinaika ma-pe klo 9-12
040 488 4242
Avoinna ma-to klo 9:00-16:00, pe klo 9:00-14:00